

การคุ้มครองศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ กับ หลักความเสมอภาค

ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ

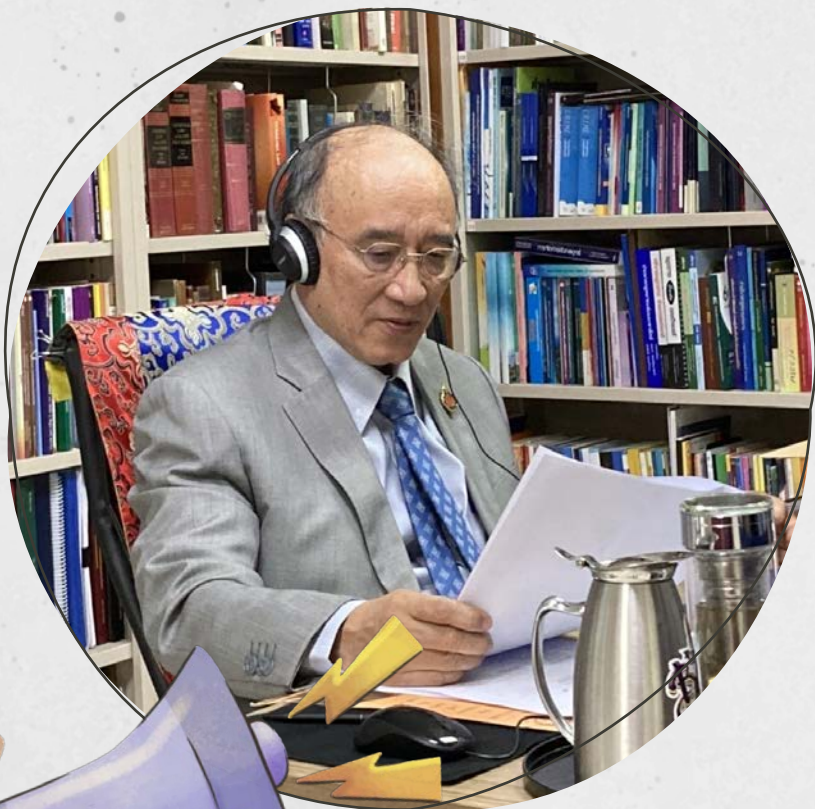
ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

2 กรกฎาคม 2568

ประวัติผู้บรรยาย

ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ

นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขา
กฎหมายอาญา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- ▶ เนติบัณฑิตไทย
- ▶ LL.M. (Master of Laws) University of Pennsylvania, USA
- ▶ ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางกฎหมายอาญา (D.E.A. de sciences criminelles)
- ▶ ปริญญาเอกเกียรตินิยมทางกฎหมายอาญา (Doctorat en droit pénal mention très honorable) l'Université de Nancy II, France

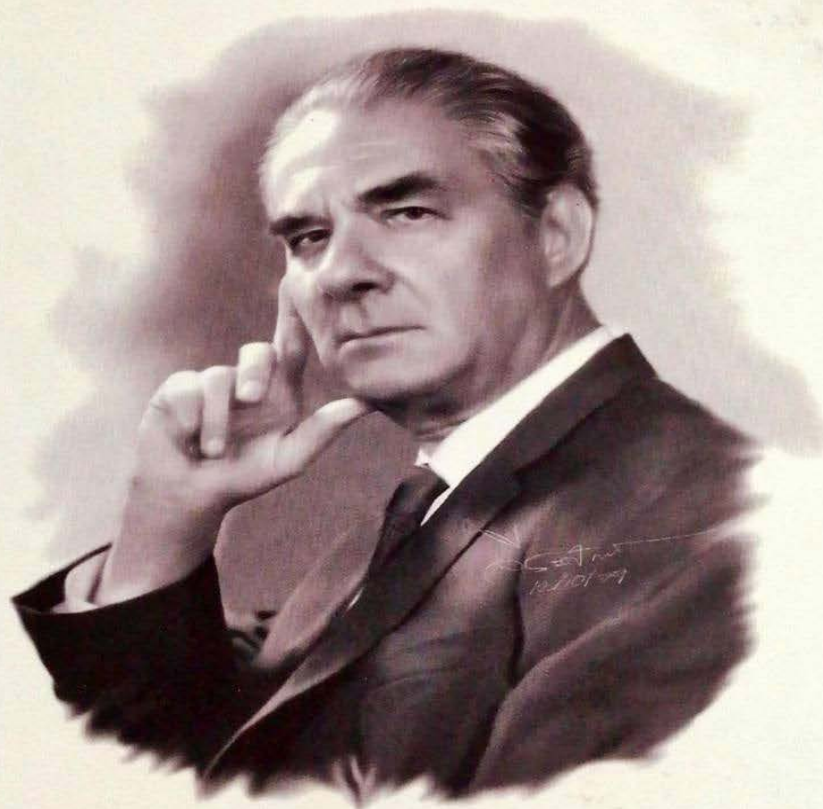
- ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
- นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

- คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2518 - 2556)
- ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (2556 - 2566)
- รองเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภาฯ

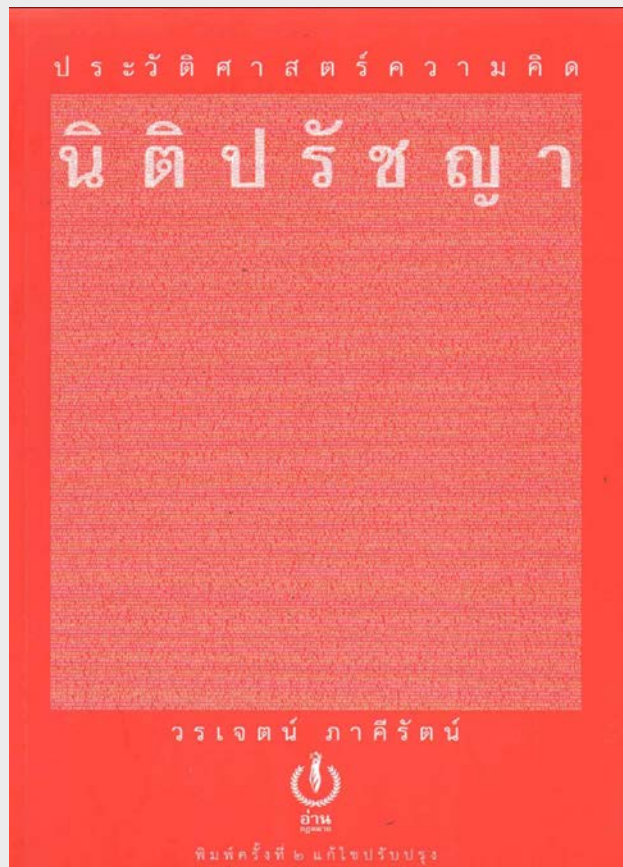
**“นายไม่อ่านหนังสือ
นายจะรู้อะไร”**

ศิลป์ พีระศรี

Corrado Feroci

หนังสือแนะนำ

หัวข้อการบรรยาย

1. การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
 2. หลักความเสมอภาค
-

1. การคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

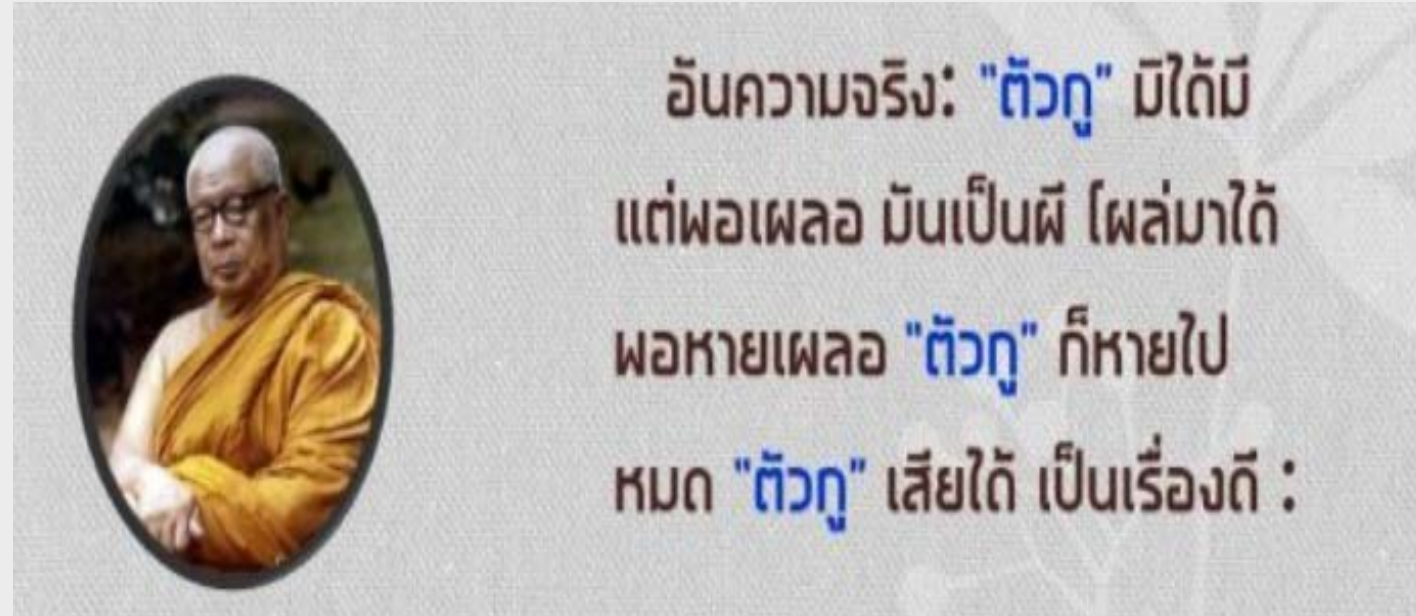
1.1. ความหมาย

1.2. วิธีคุ้มครอง

East and west philosophy

1.1 ความหมาย

กฎหมายธรรมชาติกับกฎหมาย

Cicero: True law is right reason harmonious (in agreement) with nature; it is of universal application, unchanging and everlasting; it summons to duty by its commands, and averts (restrains) from wrongdoing (evil) by its prohibitions.

A dialectical relationship

- มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอยู่ร่วมกัน
- ส่วนรวม (collectivism) หรือส่วนตัว (individualism)?
- เสรีภาพ คือการขยายหรือจำกัดสิทธิ?
- มนุษย์ เป็นสัตว์โลก แต่สัตว์โลกไม่ใช่มนุษย์?
- สิทธิมนุษยชนจึงเป็นสมมติสัจจะของมนุษย์

สมมติสัจจะ

กฎหมาย = ข้อตกลงของมนุษย์ผู้พัฒนาตนดีแล้ว เพื่อการอยู่
ร่วมกัน ส่งเสริม สร้างสรรค์โอกาสในการพัฒนาชีวิตให้ดียิ่งขึ้น เป็น
สมมติสัจจะ (ปอ.15)

Harmonious with nature

ถ้ามนุษย์ปฏิบัติถูกต้อง และดำเนินชีวิตด้วย
ความรู้ความเข้าใจในกฎธรรมชาติผลดีก็จะเกิดขึ้นแก่มนุษย์เอง

1.2 วิธีการคุ้มครอง

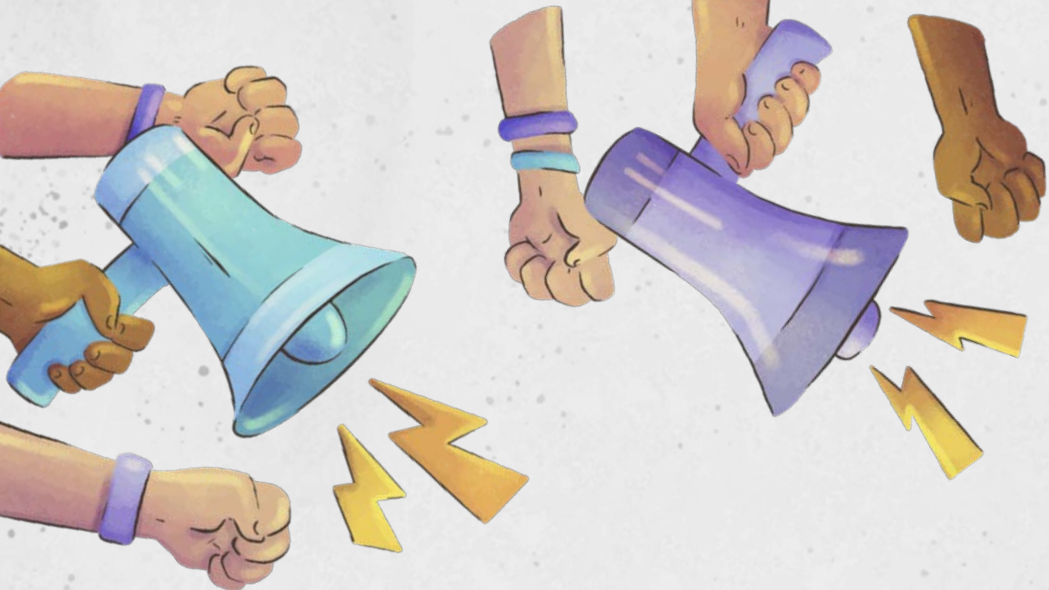
อย่างไรก็ตาม การรับรองสิทธิเป็นการจัดการระบบอย่างมีแบบแผนของมนุษย์อย่างหนึ่งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ

แต่ถ้าจะให้ได้ผลอย่างแท้จริง ระบบหรือทางปฏิบัติเหล่านั้นต้องประสาน สอดคล้อง กับความเป็นไปได้ของธรรมชาติ

สิทธิที่รับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

- สิทธิในชีวิตร่างกาย
- สิทธิในเสรีภาพ
- สิทธิในชื่อเสียง
- สิทธิในทรัพย์สิน

ทั้งหลายเหล่านี้ เป็นสมมติสัจจะ เป็นไปตามมติร่วมกันของ
มนุษย์ การบังคับใช้ต้องกระทำโดยผู้รอบรู้กฎธรรมชาติ

បរិស្ថានសាកល វាជួយសិក្សាអំពីមនុស្ស

ประเภทของสิทธิ

01

สิทธิพลเมือง (Civil Rights)

ได้แก่ สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูกทรมาน ไม่ถูกทำร้ายหรือฆ่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สิทธิในความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย สิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากการจับกุมหรือคุมขังโดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในศาลอย่างยุติธรรม โดยผู้พิพากษาที่มีอิสระ สิทธิในการได้รับสัญชาติ เสรีภาพของศาสนิกชนในการเชื่อถือและปฏิบัติตามความเชื่อ

02

สิทธิทางการเมือง (Political Rights)

ได้แก่สิทธิในการเลือกวิถีชีวิตของตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมรวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิการมีส่วนร่วมกับรัฐในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการรวมกลุ่ม สิทธิในการเลือกตั้งอย่างเสรี

03

สิทธิทางเศรษฐกิจ (Economic Rights)

ได้แก่ สิทธิในการมีงานทำ ได้เลือกงานอย่างอิสระ และ
ได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม สิทธิในการเป็นเจ้าของ
ทรัพย์สิน การได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างเพียงพอ

04

สิทธิทางสังคม (Social Rights)

ได้แก่ สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการได้รับ
หลักประกันด้านสุขภาพ แม่และเด็กต้องได้รับการดูแล
เป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาบุคคลิกภาพอย่างเต็มที่ ได้รับ
ความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองและ
สร้างครอบครัว

05

สิทธิทางวัฒนธรรม (Cultural Rights)

ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาถิ่นตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจ แสดงศิลปะวัฒนธรรมบ้านเกิดได้โดยไม่มีใครมาบังคับ

คุณค่าสากลแห่งสิทธิ มนุษยชน (Core Values)

การไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination)

คือการที่ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันไม่ว่าจะมีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเชื่อทางการเมือง สถานภาพทางการเกิด หรือสถานภาพอื่นๆ ดังนั้นแล้ว การเลือกปฏิบัติที่แตกต่างกัน การกีดกัน การหน่วงเหนี่ยว หรือการลำเอียงและมิดคิตี เพียงเพราะคนๆ นั้นมีพื้นฐานมาจากเรื่อง เพศ ผิว เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่นๆ สัญชาติ หรือที่มาในสังคม ความยากดีมีจน สถานะของแหล่งกำเนิด หรือสถานะอื่นๆ จึงนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ เราอาจไม่ต้องเห็นด้วยกับทุกความเห็น แต่เราให้เกียรติ (Respect) ความคิดเห็นหรือความเชื่อที่ไม่เหมือนเรา และยอมรับได้ว่าคนในสังคมล้วนมีความแตกต่างหลากหลาย (Diversity)

คุณค่าสากลแห่งสิทธิมนุษยชน (Core Values)

หลักความยุติธรรม (Justice)

ความยุติธรรมคือ การบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้ทุกคนได้รับความเป็นธรรมโดยต้องมีกลไกเพื่อให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างแท้จริง

หลักความเสมอภาคเท่าเทียม (Equity)

หลัก “ความเสมอภาคเท่าเทียม” คือ ต้องปฏิบัติต่อคนทุกคนเท่าเทียมกัน ทำให้ทุกคนเข้าถึงโอกาสที่เท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยก และไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

หลักเสรีภาพ (Freedom)

หลักเสรีภาพ หมายถึง ความอิสระที่จะกระทำหรือละเว้นกระทำโดยไม่อยู่ในการครอบงำของบุคคลอื่น หรือมีข้อผูกมัดหรือเหนี่ยวรั้ง

คุณค่าสากลแห่งสิทธิมนุษยชน (Core Values)

หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human dignity)

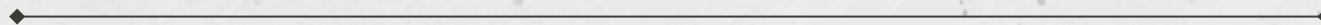
หลัก “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” หมายถึง การให้คุณค่ากับมนุษย์ทุกคนที่ความเป็นมนุษย์เท่านั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางสังคม หรือฐานะเศรษฐกิจ ดังนั้น มนุษย์ทุกคนจึงมีคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เหมือนกันเท่าเทียมกันทุกคน การกระทำหรือการปฏิบัติใดที่ไปเหยียดหยาม ลดทอนหรือทำให้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ลดลงย่อมขัดกับหลักการนี้ เข้าข่ายเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

หลักการไม่ใช้ความรุนแรง (Nonviolence)

หลักการปฏิบัติต่อกันฉันท์พี่น้อง หรือ “สันติวิธี” หมายถึง การไม่ใช้ความรุนแรงในการจัดการปัญหา ดังนั้น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย การกระทำ หรือ การปฏิบัติใดๆ ที่ใช้ความรุนแรงแก้ปัญหาขัดกับหลักการนี้ เข้าข่ายเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เมื่อไหร่ก็ตามที่คุณใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ถือว่าคุณกำลังละเมิดสิทธิมนุษยชน และคุณหมดความชอบธรรมทันที

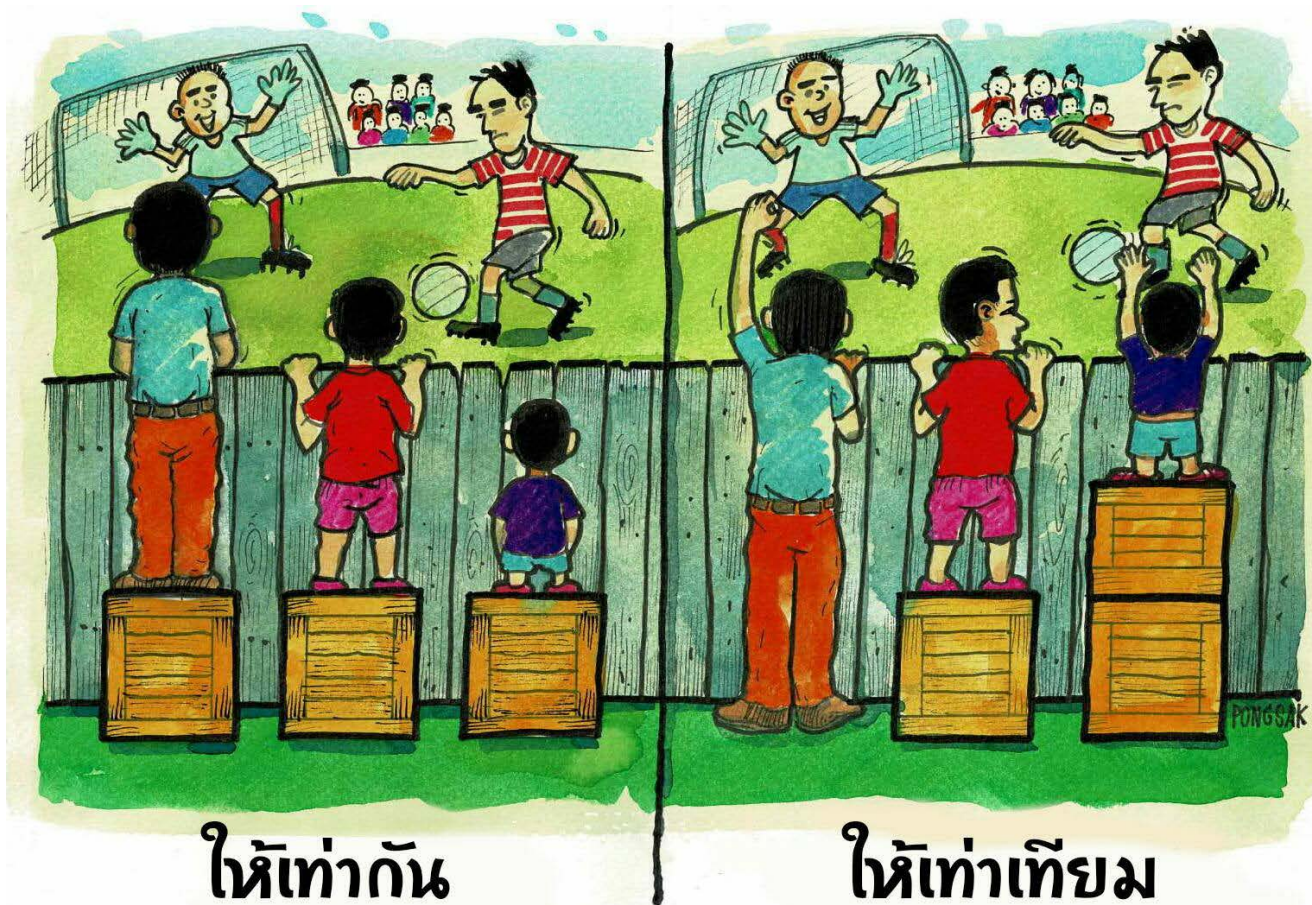
2. หลักความเสมอภาค

หลักความเสมอภาค

มนุษย์จำนวนมากติดอยู่ในกฎสมมติของ
มนุษย์ ไม่เข้าถึงและไม่เชื่อมโยงกับปรมาตม์สัจจะของ
ธรรมชาติ จึงเกิดวิปริตในชีวิตและสังคม

การให้ค่าจ้างทำนาแพง ๆ ไม่ช่วยให้ข้าว
งาม แต่การเข้าใจพันธุ์ข้าว ปุ๋ย น้ำ ดิน อุณหภูมิต่างหาก

หลักความเสมอภาค

การกำหนดรายละเอียด คือ การกำหนดสิทธิและความเสมอภาค

- ชาย-หญิง
 - ดี-เลว
 - ฉลาด-โง่
 - สมบูรณ์-พิการ
- ค่าแรง
ไม่แยกเพศ

การให้เท่ากันไม่ใช่ความเสมอภาค เหมือนเงินเดือนที่แตกต่างกัน

ธรรมชาติไม่แยก ถ้าไม่แยกไม่ใช่มนุษย์

เสรีภาพ

- ทุนนิยม = เสรีภาพในการหาผลประโยชน์
- สังคมนิยม = เสรีภาพตามสถานภาพ
- เศรษฐกิจพอเพียง = เสรีภาพตามศักยภาพ

เรียกร้องได้กับรัฐเท่านั้น

ประชาชนอ้างต่อกันไม่ได้

ประชาชนฆ่ากันได้ รัฐห้ามทำ

ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพที่จะปฏิเสธได้

การคุ้มครอง

กฎหมายเป็นเครื่องมือแสดงการ
ยอมรับสิทธิ และเป็นเครื่องมือคุ้มครองสิทธิของทุก
คน จนบางครั้งล้มกฎธรรมชาติ ซึ่งเป็นความจริง
(37) ทำให้สับสน ที่ดิน ต้นไม้ เป็นของเรา (สมมติ)
จะบังคับให้เป็นดังใจไม่ได้ (ความจริง)

การคุ้มครองโดยศาล

- [Miranda v. Arizona](#), 384 U.S. 436 (1966)
 1. You have the right to remain silent.
 2. Anything you say can and will be used against you in a court of law.
 3. You have the right to talk to a lawyer for advice before we ask you any questions.
 4. You have the right to have a lawyer with you during questioning.
 5. If you cannot afford a lawyer, one will be appointed for you before any questioning if you wish.
 6. If you decide to answer questions now without a lawyer present, you have the right to stop answering at any time.

The exclusionary rule

Mapp v. Ohio (1961) is a landmark Supreme Court case that established the exclusionary rule, which prohibits the use of illegally obtained evidence in state courts, reinforcing the Fourth Amendment's protection against unreasonable searches and seizures.

Fruit of the poisonous tree

គតីវិទ្យា

- ខ្លឹមសារ ៧ (Jiber) 7/2563
- ខ្លឹមសារ ២ (Jiber) 2/2564
- ខ្លឹមសារ ១០-១៣ (Jiber) 10-13/2564 ១៤-១៥ (Jiber) 14-15/2565

บทสรุป

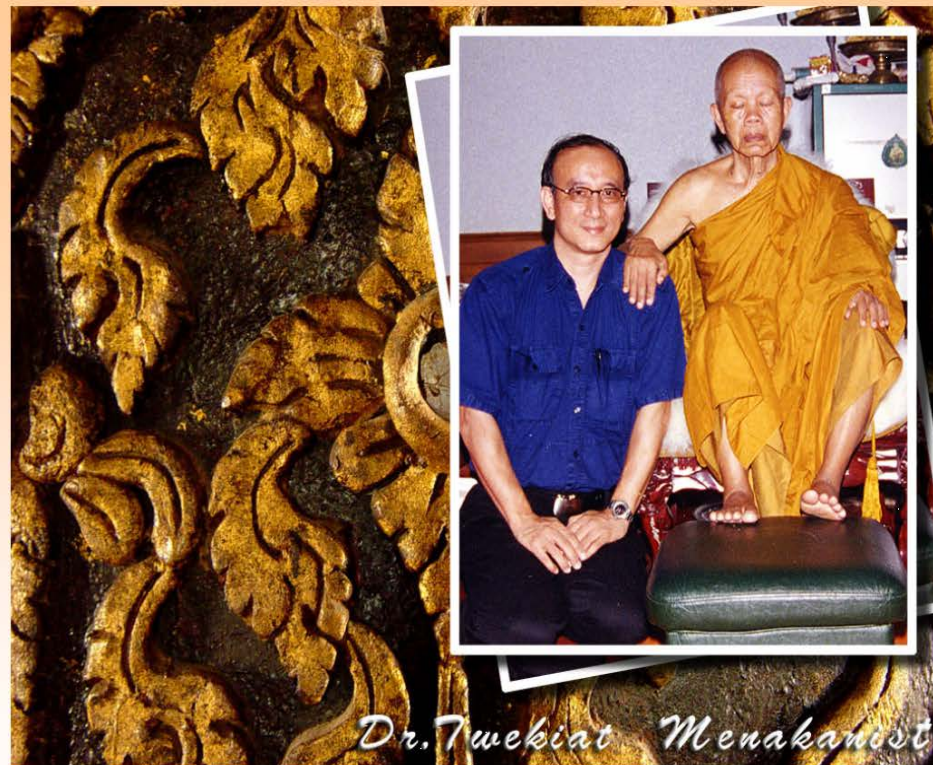
กฎหมายเกิดจาก ความสามารถพิเศษ
ของมนุษย์ ที่ไม่มีในหมู่สัตว์อื่น จึงเกิดเป็น
วัฒนธรรม และขยายออกไปเป็นอารยธรรมใน
โลกของสมมติมนุษย์ (ปอ.41)

Galileo experiment

การทดลองของ Galileo : ธรรมชาติเท่ากันแต่
ใครจะเห็นจริงในบรรยากาศที่คุ้นเคย

นักกฎหมาย มั่นในธรรม คำแผ่นดิน

จบการ
บรรยาย

Dr. Tuekiat Menakanost